

GRABIANOWSKI ANDRZEJ h. Świnka

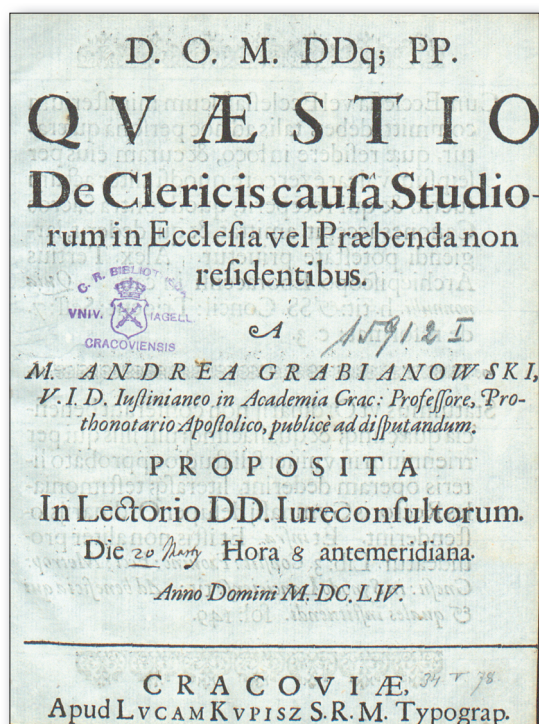
(zm. przed 24 XI 1683 r.)

Pochodził z wielkopolskiej rodziny szlacheckiej herbu Świnka, był synem Macieja.

W semestrze letnim 1640 r. immatrykulowany na Uniwersytecie Krakowskim, mieszkał w Szkole Mariackiej. Na studiach wyróżniał się erudycją i wymową, co udowodnił, nie tylko wygłaszając okolicznościowe panegiryki poza uczelnią, lecz także orację w imieniu świeżo promowanych bakałarzy filozofii i sztuk wyzwolonych przy okazji swej własnej promocji na bakałareat w 1643 r. W 1644 r. został promowany na magistra filozofii, a 17 stycznia 1648 r. powołany do Kolegium Mniejszego. Podjąwszy studia prawnicze, przed 19 kwietnia 1652 r. wszedł do Kolegium Prawniczego i objął profesurę praw nowych. Już jako członek kolegium wyruszył w podróż zagraniczną, podczas której zdobył doktorat obojga praw w Rzymie (1652), a także wpisał się (jako gość) do księgi nacji polskiej uniwersytetu w Bolonii (1653). Wróciwszy do Krakowa, od 1654 r. był profesorem instytucji prawa rzymskiego (*Iustinianeus*), a od 1655 także kazuistyki (*Doctorianus*). W latach 1652–1671 został sześciokrotnie wybrany prepozytem, a dwunastokrotnie radcą (konsyliarzem) Kolegium Prawni-

czego. Po nostryfikacji doktoratu, dokonanej w 1658 r. (co uczcił odpowiednim panegirkiem piewca chwały krakowskich profesorów, S.J. Biezanowski), był kilkakrotnie dziekanem Wydziału Prawa.

Wydany drukiem dorobek naukowy Grabianowskiego obejmuje dwie rozprawy z zakresu kanonistyki dotyczące zagadnienia obowiązku rezydencji duchownych przy kościele bądź prebendzie, przedstawione przezeń podczas dysput

Karta tytułowa dzieła Andrzeja Grabianowskiego *Quaestio de clericis causa studiorum in Ecclesia vel praebenda non residentibus*, Kraków 1654 (BJ 15912 I Mag. St. Dr.)

przeprowadzonych w Kolegium Prawniczym 20 marca 1654 r. (*Quaestio de clericis causa studiorum in Ecclesia vel praebenda non residentibus...*, Kraków 1654) i 9 kwietnia 1658 r. (*Quaestio de Clericis causa servitii in Ecclesia vel Praebenda non residentibus...*, Kraków 1658). Co ciekawe, oprócz własnych dzieł Grabianowskiego zachowały się także (w zbiorach wrocławskich) notatki z prowadzonego przezeń wykładu z prawa rzymskiego, sporządzone przez K.K. Heymana.

Poza uniwersytetem Grabianowski oddawał się pracy u boku biskupów krakowskich, początkowo jako notariusz konsystorza biskupiego. Od 1653 r. występował z tytułem notariusza apostolskiego, przed 8 października 1655 r. został prebendarzem kościoła św. Marii Magdaleny w Krakowie. Z prezenty uniwersytetu w 1658 r. został scholastykiem kapituły przy krakowskiej kolegiacie Wszystkich Świętych. Z nadania Andrzeja Trzebickiego, biskupa krakowskiego w latach 1658–1679, jako jego zausz-
nik i doradca, został scholastykiem skalbmierskim i kantorem, a pod koniec życia także kustoszem wiślickim. W konfliktach uczelni z ordynariuszem krakowskim Grabianowski konsekwentnie wspierał biskupa i czynnie włączał się też w polemiki dotyczące uniwersytetu, włącznie z toczeniem wieloletnich procesów z innymi profesorami (m.in. Krzysztofem Najmanowicem). Mógł przy tym liczyć na czynne wsparcie Trzebickiego, który m.in. wyrokiem z 4 listopada 1675 r. doprowadził do publicznego spalenia wydanego w Paryżu w 1672 r. pisemka polemicznego, dyskutującego z tezami Grabianowskiego (dotyczącymi m.in. obsady powiązanych z uniwersytetem beneficjów). Współpraca z biskupem przyniosła profesorowi prawa uzyskanie w 1670 r. najbardziej prestiżowego beneficjum w karierze w postaci kanonikatu krakowskiego (*fundi* Żelazowski). Od co najmniej 1671 r. był także generalnym audytorem kurii biskupiej.

Zmarł w listopadzie 1683 r. i został uroczyście pochowany w katedrze krakowskiej.

AUJ rkps 49 s. 74–165, *passim*; AUJ rkps 208 s. 333; BJ rkps 5359 II t. 4 fol. 155–156; M. Bersohn, *Studenci Polacy na Uniwersytecie Bolońskim w XVI i XVII wieku*, cz. 2, Kraków 1894, s. 72; Estreicher Bibliografia 13 s. 107, t. 17 s. 302–303; L. Hajdukiewicz, *Grabianowski Andrzej*, PSB, t. 8, Wrocław 1959–1960, s. 463.

Krzysztof Fokt